

Regeling van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 3 augustus 2015, houdende wijziging van de Regeling Jeugdwet ter vaststelling van enige regels die aanbieders van jeugdhulp of preventie alsmede gecertificeerde instellingen bij het verstrekken van persoonsgegevens aan gemeenten in acht dienen te nemen

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

Gelet op artikel 7.3.11, vijfde lid, van de Jeugdwet en artikel 7:457, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek;

Besluiten:

ARTIKEL I

De Regeling Jeugdwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Na paragraaf 6 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 6a. Verwerking persoonsgegevens ten behoeve van bekostiging

Artikel 6a.1

1. Een jeugdhulpaanbieder, een aanbieder van preventie of een gecertificeerde instelling die voor een in de wet bedoelde dienst bij een gemeente een bedrag in rekening brengt, vermeldt daarbij de volgende gegevens:
 - a. gegevens ter identificatie van de aanbieder of gecertificeerde instelling, te weten van die aanbieder of instelling:
 - 1°. naam en adres,
 - 2°. instellingscode,
 - 3°. praktijkcode, of
 - 4°. zorgverlenerscode;
 - b. het in rekening gebrachte bedrag alsmede de wijze waarop en de termijn waarbinnen de rekening dient te worden voldaan;
 - c. gegevens ter identificatie van de jeugdige ten behoeve van wie de dienst is of zal worden verleend, te weten van die jeugdige:
 - 1°. burgerservicenummer, of
 - 2°. naam, adres en geboortedatum;
 - d. de datum waarop de dienstverlening is aangevangen of naar verwachting zal aangevangen;
 - e. de datum waarop de dienstverlening is beëindigd of naar verwachting zal eindigen;
 - f. het voor het gedeclareerde bedrag relevante aantal eenheden of tijdseenheden gedurende welke de diensten zijn of zullen worden verricht;
 - g. indien een indicatie voor of verwijzing naar de dienst voor 1 januari 2015 is afgegeven:
 - 1°. de datum waarop de dienst is aangevangen of de dienst volgens de verwijzing of indicatie zou kunnen aangevangen,
 - 2°. indien aangegeven: de periode waarvoor de verwijzing of de indicatie geldt;
 - h. indien verwijzing door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts heeft plaatsgevonden, van de desbetreffende arts:
 - 1°. naam en adres, of
 - 2°. zorgverlenerscode;
 - i. indien in een beschikking van het college is neergelegd dat de jeugdige op de verleende dienst is aangewezen of indien een opdrachtnummer is toegekend: het nummer van de beschikking of het opdrachtnummer.
2. Een gekwalificeerde gedragswetenschapper die voor een in artikel 6.1.2, zesde lid, 6.1.3, derde

lid, of 6.1.4, vierde lid, van de wet bedoelde dienst een bedrag in rekening brengt, vermeldt daarbij de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en c, alsmede om welke dienst het is gegaan, de datum waarop hij zijn dienst heeft verleend en de naam en het adres van degene in wiens opdracht hij de dienst heeft verricht.

Artikel 6a.2

1. Een jeugdhulpaanbieder die een jeugdige geestelijke gezondheidszorg heeft verleend of zal verlenen, vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens de persoonsgegevens die hij ingevolge door of namens het college gemaakte afspraken dan wel gegeven instructies dient te vermelden, met dien verstande dat:
 - a. de persoonsgegevens die bij de declaratie worden vermeld niet meer of gedetailleerder zijn dan de persoonsgegevens, bedoeld in de Externe Integratiestandaard nummer JW 321 van Vektis,
 - b. voor jeugdigen die generalistische basis geestelijke gezondheidszorg hebben ontvangen geen diagnosegegevens worden vermeld,
 - c. voor jeugdigen die een behandeling gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg uit de productgroepen 'crisis', 'diagnostiek' of 'behandeling kort' hebben ontvangen geen diagnosegegevens worden vermeld, en
 - d. voor jeugdigen die een behandeling voor gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg uit een andere productgroep dan de in onderdeel c bedoelde productgroepen hebben ontvangen, de gegevens die betrekking hebben op de aan de zorg ten grondslag liggende diagnose zich beperken tot de vermelding van de in DSM-IV opgenomen diagnosehoofdgroep waartoe de diagnose behoort.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel d, worden geen tot de diagnose herleidbare gegevens bij de declaratie gevoegd indien de jeugdige of degene die het gezag over de jeugdige uitoefent enerzijds en de jeugdhulpaanbieder anderzijds gezamenlijk een verklaring hebben ondertekend als bedoeld in bijlage 1a, en deze verklaring uiterlijk op het moment van declaratie in het bezit van het college is gesteld.

Artikel 6a.3

Een jeugdhulpaanbieder die andere jeugdhulp dan geestelijke gezondheidszorg of een aanbieder die preventie heeft verleend of zal verlenen, vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens de persoonsgegevens die hij ingevolge door of namens het college gemaakte afspraken dan wel gegeven instructies dient te vermelden, met dien verstande dat niet meer soorten persoonsgegevens worden vermeld dan de persoonsgegevens, bedoeld in de Externe Integratiestandaard nummer JW 303 van Vektis.

Artikel 6a.4

Een gecertificeerde instelling die een kindbeschermingsmaatregel uitvoert, vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens of sprake is van:

- a. eerste jaar ondertoezichtstelling,
- b. vervolgjaren ondertoezichtstelling, of
- c. voogdij.

Artikel 6a.5

Een gecertificeerde instelling die jeugdreclassering uitvoert vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens of sprake is van:

- a. toezicht en begeleiding,
- b. individuele trajectbegeleiding Harde Kern,
- c. individuele trajectbegeleiding Criem,
- d. scholings- en trainingsprogramma,
- e. gedragsbeïnvloedende maatregel,
- f. voorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel, of
- g. samenloop met ondertoezichtstelling of voogdij, als bedoeld in artikel 6a.4.

Artikel 6a.6

1. Het college of een door het college aangewezen persoon verwerkt persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 6a.1 tot en met 6a.5, slechts voor zover zij noodzakelijk zijn ten behoeve van:
 - a. het verrichten van formele controle;

- b. het betalen van het gedeclareerde bedrag, behalve voor zover de formele controle tot de conclusie leidt dat de betaling niet rechtmatig zou zijn;
 - c. het zonodig bij de declarant opvragen van nadere persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 indien de formele controle uitwees dat betaling van de declaratie niet rechtmatig zou zijn omdat noodzakelijke gegevens ontbreken;
 - d. het verrichten van fraude-onderzoek.
2. In het dit artikel wordt verstaan onder:
- a. *formele controle*: een onderzoek waarbij het college of een door het college aangewezen persoon nagaat of het gedeclareerde bedrag:
 - 1°. een prestatie betreft die is geleverd ten behoeve van een jeugdige die zijn woonplaats heeft binnen de gemeente van het college;
 - 2°. een prestatie betreft voor een in de wet bedoelde dienst;
 - 3°. een prestatie betreft, tot levering waarvan degene die de declaratie indient jegens de gemeente bevoegd is, en
 - 4°. overeenkomt met daartoe door of namens het college gemaakte afspraken dan wel in hoogte aansluit bij hetgeen in de Nederlandse marktkomstandigheden in redelijkheid passend is te achten.
 - b. *fraude-onderzoek*: een onderzoek waarbij de college of een door het college aangewezen persoon nagaat of degene die bij de gemeente een bedrag als bedoeld in artikel 6a.1 in rekening brengt, valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van rechthebbenden of verduistering pleegt of tracht te plegen ten nadele van de gemeente, met het doel een betaling of ander voordeel te verkrijgen waarop hij geen recht heeft of kan hebben.
3. Een jeugdhulpaanbieder, een aanbieder van preventie of een gecertificeerde instelling verstrekt het college of een door het college aangewezen persoon gegevens uit het dossier van de jeugdige voor zover dat noodzakelijk is in het kader van een door hem ingesteld fraude-onderzoek, mits die jeugdige of degene die het gezag over de jeugdige uitoefent het college schriftelijk toestemming heeft gegeven om de desbetreffende gegevens ten behoeve van dat onderzoek op te vragen.
4. Het college of een door het college aangewezen persoon is bevoegd om bij de declaratie vermelde persoonsgegevens verder te verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor de vaststelling van de ouderbijdrage, bedoeld in paragraaf 8.2 van de wet.

Artikel 6a.7

1. Het college bewaart in zijn administratie een afschrift van de in artikel 6a.2, tweede lid, bedoelde verklaring.
2. Indien het college voor het moment van declaratie een verklaring als bedoeld in artikel 6a.2, tweede lid, heeft ontvangen en uit de declaratie van het op de desbetreffende zorg betrekking hebbende bedrag de diagnose van de jeugdige zou kunnen worden afgeleid, is het college op verzoek van de jeugdhulpaanbieder verplicht te overleggen over een afwijkende wijze van declareren, zodanig, dat de diagnose niet uit het te declareren bedrag afgeleid kan worden.
3. Het college betaalt declaraties als bedoeld in artikel 6a.2, tweede lid, indien deze voor het overige aan de daarover met de jeugdhulpaanbieder gemaakte afspraken voldoen.

B

Na Bijlage 1 wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

BIJLAGE 1A BEHORENDE BIJ ARTIKEL 6a.2 VAN DE REGELING JEUGDWET

PRIVACYVERKLARING gespecialiseerde jeugd-ggz

Ondergetekenden:

[patiënt: Naam]

[patiënt: Geboortedatum]

[patiënt: BSN]

[patiënt: Naam ouder, andere gezagsdrager, curator of mentor indien
patiënt jonger is dan 12 jaar of niet in staat kan worden geacht tot een
redelijke waardering van zijn belangen]

en

[jeugdhulpaanbieder: Naam praktijk/instelling]
[jeugdhulpaanbieder: Naam uitvoerder]
[jeugdhulpaanbieder: Adres]
[jeugdhulpaanbieder: AGB-code praktijk/instelling]
[jeugdhulpaanbieder: AGB-code uitvoerder]

verklaren:

1. dat tussen partijen een behandelrelatie is aangegaan, waarvoor de jeugdhulpaanbieder overeenkomstig de met of namens het college van burgemeester en wethouders gemaakte afspraken een bedrag in rekening wenst te brengen;

vermelding diagnose-informatie bij de declaratie

2. dat de patiënt of degene die het gezag over hem uitoefent er uit het oogpunt van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt bezwaar tegen heeft, dat gegevens die te herleiden zijn tot een door de jeugdhulpaanbieder met betrekking tot de patiënt gestelde diagnose, bij de declaratie worden vermeld;
3. dat de jeugdhulpaanbieder, in overeenstemming met artikel 6a.2, tweede lid, van de Regeling Jeugdwet vermelding van de onder 2 vermelde gegevens achterwege zal laten.

PLAATS:

DATUM:

Handtekening patiënt

Handtekening gezagsdrager

Handtekening zorgaanbieder

ARTIKEL II

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt met uitzondering van de artikelen 6a.2, tweede lid, en 6a.7 terug tot en met 1 januari 2015.
2. In afwijking van het eerste lid is artikel 6a.7 met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2015 van overeenkomstige toepassing voor zover vanaf die datum op basis van tussen een gemeente en een aanbieder van gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg een met de inhoud van artikel 6a.2, tweede lid, overeenkomende afspraak is gemaakt en door de jeugdige of degene die het gezag over hem uitvoert en de aanbieder gebruik is gemaakt van de mogelijkheid die die afspraak biedt.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn*

*De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff*

TOELICHTING

1. Algemeen

Op grond van de Jeugdwet zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp, de preventie, de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en voor de uitvoering van jeugdreclassering. Daartoe kopen zij hulp in van jeugdhulpaanbieders, van aanbieders van preventie en van zogenoemde 'gecertificeerde instellingen'.

Op 16 maart 2015 zond het College bescherming persoonsgegevens (Cbp) de Minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een brief. In die brief stelde het college dat de Jeugdwet niet voorziet in een bepaling die specifiek ziet op het door een jeugdhulpverlener of -aanbieder verstrekken van persoonsgegevens, waaronder het burgerservicenummer (bsn) en andere bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), aan gemeenten ten behoeve van de financiële afwikkeling en controle van declaraties. Het gevolg was volgens het Cbp dat dergelijke gegevens slechts met toestemming van de betrokken jeugdige of zijn ouders aan de gemeenten verstrekt zouden mogen worden. Het Cbp adviseerde om in de Jeugdwet alsnog zo'n specifieke regeling op te nemen, en daarbij te voorzien in een bepaling van de aard en omvang van de daarvoor noodzakelijke persoonsgegevens.

Naar aanleiding hiervan zijn in het wetsvoorstel 'Veegwet VWS 2015' (Kamerstukken II 2014/15, 34 191, nrs. 1-3) enkele voorstellen tot wijziging van de Jeugdwet opgenomen, die ertoe strekken duidelijker dan thans in paragraaf 7.4 van de Jeugdwet is neergelegd, te regelen dat gemeenten niet alleen ten behoeve van het verzamelen van beleidsinformatie, maar ook voor de uitvoering van de Jeugdwet zelf, gegevens van de jeugdige of zijn ouders mogen verwerken en dat dergelijke gegevens voor zover noodzakelijk bsn's en persoonsgegevens mogen omvatten. Artikel 7.4.3 van de Jeugdwet leidt er vervolgens toe dat jeugdhulpaanbieders, aanbieders van preventie, gecertificeerde instellingen en de raad voor de kindbescherming verplicht zijn die persoonsgegevens over hun cliënten aan de gemeenten te verstrekken, die voor die gemeenten noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Jeugdwet. Daarbij dient artikel 7.4.3 van de Jeugdwet te worden beschouwd als een bij de wet bepaalde verplichting als bedoeld in artikel 7.3.11, eerste lid, derde volzin, van de Jeugdwet en artikel 7:457, eerste lid, derde volzin van het Burgerlijk Wetboek, die jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen en de raad voor de kindbescherming, voor zover het om voor de gemeenten noodzakelijke persoonsgegevens gaat, verplicht hun uit hun (medisch) beroepsgeheim voortvloeiende zwijgplicht jegens de gemeenten te doorbreken. Tevens is voorgesteld aan artikel 7.4.4 van de Jeugdwet een delegatiebepaling toe te voegen op grond waarvan bij ministeriële regeling onder andere kan worden bepaald welke persoonsgegevens bij een rechtstreeks aan de gemeente gerichte declaratie mogen worden vermeld.

Bij brief van 13 mei 2015, die in afschrift naar de leden van de vaste commissie voor VWS van de Tweede Kamer is gezonden, heeft het Cbp echter aan de staatssecretarissen van VWS en VenJ in een ambtshalve advies laten weten dat deze oplossing onvoldoende is. De bezwaren van het Cbp kunnen als volgt worden weergegeven:

1. Doordat in artikel 7.4.4, eerste lid, van de Jeugdwet het gebruik van persoonsgegevens niet wordt uitgebreid tot de bekostiging, zal het – tenzij de jeugdige of zijn ouders daartoe toestemming hebben gegeven – nog steeds niet mogelijk zijn om bij de declaratie persoonsgegevens te vermelden.
2. De nieuwe delegatiebepaling heeft een te kleine reikwijdte, aangezien er ook andere financieringswijzen zijn dan het rechtstreeks naar de gemeente sturen van een declaratie. Bovendien moet de reikwijdte van de delegatiebepaling uitgebreid worden tot regelstelling over gegevens die gemeenten ten behoeve van de controle van in rekening gebrachte jeugdhulp nodig hebben.
3. Anders dan in de toelichting op het wetsvoorstel staat, kan de uitwerking van de vraag welke gegevens ten behoeve van de bekostiging (en de controle) aan gemeenten moeten worden verstrekt, niet aan de gemeenten/de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en (de koepels van) jeugdhulpaanbieders worden overgelaten, omdat daarmee nog niet volledig wordt voldaan aan de vereisten inzake explicitering en specificering die gelet op het grondrechtelijk en internationaalrechtelijk kader aan een wettelijke verplichting tot doorbreking van de geheimhoudingsplicht worden gesteld. Wel is het mogelijk om een door de genoemde partijen opgesteld product van zelfregulering in de in de delegatiebepaling bedoelde ministeriële regeling op te nemen.
4. Voor de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz) dient, voor individuele gevallen waarin een jeugdige of zijn ouders er bezwaar tegen heeft dat zijn persoonsgegevens op een declaratie worden gezet, te worden aangesloten bij hetgeen de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ter zake voor de volwassenen-ggz heeft geregeld ('opt out-regeling').

Tevens heeft het Cbp op 13 mei 2015 brieven aan de VNG, GGZ Nederland en Jeugdzorg Nederland

gezonden, waarin het college deze partijen erop wijst dat het, totdat op basis van de Jeugdwet voorzien is in een voldoende specifieke uitwerking van welke persoonsgegevens in het kader van de bekostiging en controle van de jeugdhulp mogen worden verstrekt, niet toegestaan is om dergelijke gegevens aan de gemeenten te verstrekken of, indien gemeenten dergelijke gegevens hebben ontvangen, ze te gebruiken. Het Cbp kondigt in de brieven aan handhavend te zullen optreden jegens jeugdhulpaanbieders die toch dergelijke gegevens verstrekken of gemeenten die ze toch verwerken.

Naar aanleiding van de brieven van 13 mei 2015 is besloten een (tweede) nota van wijziging op het wetsvoorstel Veegwet VWS 2015 op te stellen, waarin de adviezen van het Cbp zoveel mogelijk zijn verwerkt. Daartoe zal een nieuwe delegatiebepaling, artikel 7.4.0, aan paragraaf 7.4 van de Jeugdwet worden toegevoegd, waarin de basis wordt geregeld voor het verstrekken van persoonsgegevens aan en het verwerken van de aldus ontvangen persoonsgegevens door de gemeenten. Bij ministeriële regeling zal in ieder geval worden uitgewerkt welke gegevens in verband daarmee bij de declaratie mogen worden vermeld. Daarbij zal worden aangesloten bij de resultaten van een werkgroep van koepels van jeugdhulpaanbieders en de VNG/een aantal gemeenten, die het aantal jeugdhulpproducten dat gemeenten bij jeugdhulpaanbieders in kan kopen, aanzienlijk zal reduceren¹. Voorts zal worden nagegaan of de mate van detaillering van met name de bij de declaratie te vermelden gezondheidsgegevens niet verminderd kan worden, hoewel dit de eerstkomende jaren een lastige zaak kan blijken te zijn, nu in die jaren voor de jeugd-ggz nog bij de zogenoemde 'dbc-systematiek' zal worden aangesloten. In deze ministeriële regeling zal tevens worden uitgewerkt op welke wijze de materiële controle kan plaatsvinden.

De Veegwet VWS 2015 en daarmee het nieuwe artikel 7.4.0 Jeugdwet en de daarop te baseren ministeriële regeling (verder ook 'definitieve ministeriële regeling' genoemd) zullen naar verwachting pas aan het eind van 2015 in werking kunnen treden. Daardoor dreigde er een situatie te ontstaan waarin de jeugdhulp, preventie, kindbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering niet meer gedeclareerd of betaald zouden kunnen worden. Dat zou er vervolgens toe kunnen leiden dat aanbieders of gecertificeerde instellingen in betalingsonmacht zouden kunnen komen te verkeren, met als risico daar weer van dat er problemen zouden kunnen ontstaan in het aanbod van jeugdhulp, kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Gegeven de brieven van het Cbp, is hierover op 25 juni 2015 met het Cbp en de VNG overlegd. Het Cbp heeft aangegeven in te kunnen stemmen met de doorbreking van de geheimhoudingsplicht vóór de inwerkingtreding van de Veegwet VWS 2015 en de definitieve ministeriële regeling persoonsgegevens, mits het aantal persoonsgegevens betreffende de gezondheid en met name de mate van detail daarvan tot een minimum zou worden beperkt, geen persoonsgegevens zouden worden verwerkt voor materiële controle², en een en ander in een tijdelijke ministeriële regeling zou worden neergelegd. Daarbij dient te worden bedacht dat het gegeven dat aan een jeugdige een bepaald jeugdhulpproduct is verleend, een gezondheidspersoonsgegevens als bedoeld in de Wbp kan zijn of, in het geval van de ggz, is.

Naar aanleiding hiervan is allereerst nagegaan of het mogelijk was om de beoogde aanzienlijke reductie in het aantal jeugdhulpproducten reeds in juli 2015 in te voeren en niet alleen toe te passen voor de inkoop over 2016 maar ook voor de contracten die over 2015 gesloten zijn. Dat bleek niet het geval te zijn. Het zag er namelijk niet naar uit dat het voor de koepels van jeugdhulpaanbieders en de VNG/gemeenten mogelijk zou zijn om al aan het begin van juli 2015 tot overeenstemming te komen over aantal en omschrijving van de in de toekomst te hanteren jeugdhulpproducten. En zelfs als dit wel mogelijk zou zijn, zou de hier gepresenteerde oplossing betekenen dat de met betrekking tot het jaar 2015 gesloten jeugdhulpcontracten opengebroken zouden moeten worden om de daarin opgenomen jeugdhulpproducten om te zetten in de nieuwe producten. Dat zou voor ongeveer een half jaar een grote administratieve last betekenen. Ten slotte bleek het niet mogelijk te zijn om de ICT-systemen die het mogelijk maken om digitale declaraties in te dienen, tijdig op deze oplossing aan te passen.

Vervolgens is een oplossing uitgewerkt die er op neerkwam dat de jeugdhulpaanbieders tot aan de inwerkingtreding van de definitieve ministeriële regeling op voorschotbasis declaraties zouden

¹ Het inkoopbeleid voor de in 2015 te verlenen jeugdhulp is niet gericht geweest op stroomlijning van het aantal te contracteren jeugdhulpproducten. Het gevolg hiervan is dat, overigens mede ten gevolge van het feit dat aanbieders voor vergelijkbare diensten unieke producten in de markt hebben gezet om zich van elkaar te onderscheiden, iedere gemeente in overleg met de door haar gecontracteerde aanbieders haar eigen in te kopen producten heeft gedefinieerd, met als gevolg dat er over heel Nederland gemeten een zeer groot aantal jeugdhulpproducten is. Het streven van zowel de gemeenten als de aanbieders is er op gericht het aantal verschillende jeugdhulpproducten met het oog op de inkoop van jeugdhulp voor de jaren 2016 en verder, fors te verminderen.

² Onder materiële controle wordt verstaan het doen van onderzoek naar de vraag of de in rekening gebrachte prestatie is geleverd en die geleverde prestatie het meest aangewezen is gezien de hulpbehoefte van de jeugdige of zijn ouders.

betalen die geen gegevens over de geleverde jeugdhulp zouden bevatten. Na inwerkingtreding van de definitieve ministeriële regeling zouden de uitbetaalde declaraties dan alsnog materieel kunnen worden gecontroleerd. Deze oplossing bleek op bezwaren bij de VNG en de gemeenten te stuiten toen bleek dat de periode waarover aldus op voorschotbasis betaald en achteraf gecontroleerd zou moeten worden meer dan enkele maanden zou gaan beslaan, omdat de Veegwet VWS 2015 naar verwachting niet voor eind november 2015 in werking zal kunnen treden. Bovendien zou ook dit betekenen dat voor het jaar 2015 geldende contracten opengebroken zouden moeten worden, en dat dan voor ten hoogste de laatste maand van 2015. Ten slotte bracht deze oplossing wat betreft het Cbp met zich dat reeds voor 13 mei 2015 ingediende declaraties ontdaan zouden moeten worden van de mededeling welke jeugdhulp verleend was. Dat is bij digitaal ingediende declaraties echter niet mogelijk.

Ook is nog gekeken naar de mogelijkheid om wel de in de inkoopcontracten afgesproken jeugdhulp-producten bij de declaratie te melden, maar dan alleen met uitdrukkelijke toestemming daartoe van de jeugdige of zijn ouders. Zonder deze toestemming zouden de aanbieders dan declaraties versturen zonder weergave van het geleverde jeugdhulp-product, die de gemeenten toch zouden moeten betalen. Het werken met uitdrukkelijke toestemming zou voor de aanbieders echter een toename van de uitvoeringslasten betekenen, aangezien zij hun cliënten telkens zouden moeten uitleggen welke gegevens bij de declaratie zouden worden vermeld, waarom zij dat zouden willen doen en wat de gemeenten met de aldus ontvangen gegevens zou doen, om vervolgens de uitdrukkelijke – dat wil onder andere zeggen: echt vrijwillig te geven – toestemming van de cliënt te vragen. Voor de VNG en de gemeenten was deze oplossing onaanvaardbaar omdat gevreesd werd dat te veel cliënten de toestemming zou weigeren, met als risico dat gemeenten onvoldoende in staat zouden zijn om na te gaan of de betalingen rechtmatig zouden zijn.

Al met al is het niet mogelijk gebleken om op korte termijn de te declareren jeugdhulp op een voor de gemeenten en de aanbieders uitvoerbare wijze te abstraheren. Gegeven deze uitkomst, is het Cbp ermee akkoord gegaan dat aanbieders en gecertificeerde instellingen hun prestaties tot aan de inwerkingtreding van de definitieve ministeriële regeling blijven declareren op de wijze die zij met de gemeenten hebben afgesproken. Dat betekent dat vaak toch bij de declaratie zal worden vermeld welk voor 2015 met de gemeente overeengekomen jeugdhulp-product is geleverd. Wel zal vanaf de inwerkingtreding van voorliggende ministeriële regeling voor de jeugd-ggz, net als dat voor de ggz voor volwassenen geldt, voor de jeugdige of zijn gezagsdrager de mogelijkheid bestaan om aan te geven dat hij niet wenst dat het geleverde product bij de declaratie wordt genoemd. Daarnaast zal materiële controle pas mogelijk worden nadat de definitieve ministeriële regeling in werking zal zijn getreden.

Een en ander is in voorliggende ministeriële regeling geregeld. Met de definitieve ministeriële regeling zal voorliggende tijdelijke regeling worden ingetrokken.

Een concept van deze tijdelijke regeling is voorgelegd aan het Cbp. Bij brief van 10 juli 2015 aan de staatssecretarissen van VWS en VenJ heeft het Cbp laten weten zich in het concept te kunnen vinden, mits in de regeling de begrippen 'fraude-onderzoek' en 'formele controle' worden gedefinieerd en het in het concept voorkomende artikel 6a.7, vierde lid, geschrapt wordt, alsmede in de toelichting wordt opgenomen welke signalen voor fraude-onderzoek (anders dan voortkomend uit resultaten van materiële controle, die immers met deze regeling nog niet wordt toegestaan) tot een dergelijk onderzoek aanleiding kunnen geven en wordt aangegeven dat de regeling met het veld is afgestemd. Deze vier opmerkingen van het Cbp zijn verwerkt.

De tijdelijke regeling is voorts in concept voorgelegd aan de VNG, aan de branche- en beroepsorganisaties Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), de MOgroep, de Federatie Opvang, het project Informatievoorziening Zorgaanbieders (iZa), het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), de Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Psychologen en Psychotherapeuten (LVVP), de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO), de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) en aan de cliëntenorganisaties LOC Zeggenschap in zorg, Zorgbelang Nederland, Landelijk Platform GGz (LPGGz), Ieder(in) en UwOuderPlatform. Een groot aantal van deze organisaties heeft schriftelijk commentaar gegeven. De regeling is bovendien op 15 juli met een groot deel van de betrokkenen besproken.

De VNG kan zich in de regeling vinden. De branche-organisaties zijn van mening dat de regeling zo snel mogelijk van kracht dient te worden omdat de regeling het voor de aanbieders en gecertificeerde instellingen weer mogelijk maakt om te gaan factureren en de gemeenten om weer te gaan betalen. Zij zijn het, net als de beroepsorganisaties, op hoofdlijnen eens met de inhoud van de regeling, zij het dat een aantal van de op ggz-terrein werkzame organisaties het liefst ziet dat er bij de declaratie van ggz-behandelingen in het geheel geen diagnose-informatie wordt gemeld (in welk geval ook geen opt-out-regeling nodig is). Zij realiseren zich echter dat dit gezien de reeds tussen gemeenten en aanbie-

ders gesloten contracten en de inrichting van de ICT-systemen voor de declaraties over 2015 niet haalbaar is. Wel pleiten zij ervoor om bij het opstellen van de definitieve ministeriële regeling na te gaan of het mogelijk is te volstaan met het aanleveren van geen of minder ggz-informatie bij de declaratie. Voorts hadden deze organisaties bezwaar tegen de oorspronkelijke reikwijdte van artikel 6a.6, derde lid, en tegen artikel 6a.7, vierde lid. In overleg met hen is de reikwijdte van eerstgenoemd artikellid ingeperkt en is, nu ook het Cbp daartoe adviseerde, artikel 6a.7, vierde lid, geschrapt. De reacties van de cliëntenorganisaties zijn gevarieerd. UwOuderPlatform is van mening dat er, in afwachting van de definitieve ministeriële regeling, eigenlijk geen enkel persoonsgegeven bij de declaratie zou moeten worden vermeld, terwijl LOC, het LPGz en Ieder(in) vooral beducht zijn voor het vermelden van persoonsgegevens in de ggz-sfeer. Zorgbelang Nederland, daarentegen, hecht er vooral aan dat de continuïteit van de jeugdhulp voor de cliënt in stand blijft. Hiervoor is reeds aangegeven waarom het niet vermelden van persoonsgegevens bij declaraties tot een onwerkbaar situatie zal leiden, terwijl voor de ggz met voorliggende regeling een opt out-mogelijkheid wordt gecreëerd. Ten slotte: juist doordat voorliggende regeling het mogelijk maakt om declaraties in te dienen en te betalen, wordt de continuïteit van de jeugdhulp bevorderd.

2. Artikelsgewijs

ARTIKEL I

Vooraf

Op grond van de Jeugdwet hebben de gemeenten de vrijheid om samen met aanbieders van jeugdhulp of preventie en met de gecertificeerde instellingen de te leveren diensten te definiëren, er een prijs voor af te spreken en de declaratiewijze overeen te komen. Voor het eerste jaar waarvoor de Jeugdwet geldt, 2015, heeft dit over heel Nederland gemeten tot een baaierd van producten en afspraken geleid. Vaak is voor zorg die voor 2015 vanuit de Wet op de jeugdzorg, de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) is overgeheveld, nog aangesloten bij de productdefinitie uit die wetten, maar er zijn ook gemeenten die, bijvoorbeeld vanuit een streven naar vernieuwing van de jeugdhulp, samen met de aanbieders een eigen dienstenpakket hebben opgesteld. Het gevolg is dat er in 2015 over heel Nederland gezien een zeer groot aantal jeugdhulp-producten is overeengekomen. Zoals reeds aangegeven in het algemene deel van deze toelichting, werkt een werkgroep van koepels van jeugdhulpaanbieders en de VNG/een aantal gemeenten aan een voorstel om het aantal jeugdhulpproducten dat gemeenten bij jeugdhulpaanbieders in kan kopen, vanaf 2016 aanzienlijk reduceren.

Daarnaast zijn er ook vele verschillende financieringswijzen. Met een aanbieder kan zijn afgesproken dat iedere geleverde dienst afzonderlijk wordt gefactureerd, maar ook is het mogelijk dat een aanbieder een budget heeft gekregen, waaruit hij iedere jeugdige die woont in een gemeente die de budgetafpraak heeft gemaakt, van jeugdhulp dient te voorzien. Ook binnen deze twee uitersten kunnen uiteraard afspraken zijn gemaakt.

Het voorgaande – vele producten en meerdere financieringswijzen – brengt met zich dat er in de praktijk ook veel verschillende declaratieafspraken bestaan. Enkele voorbeelden mogen dit illustreren. Heeft een gemeente met een ggz-aanbieder afgesproken dat in 2015 voor de producten voor de jeugd-ggz nog zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de ggz-producten die in 2014 op grond van de Zvw golden, dan zal hij ook vaak hebben afgesproken dat de aanbieders voor 2015 bij de declaratie mogen aansluiten bij wat daarvoor in 2014 gold (of bij wat in 2015 voor de ggz voor volwassenen geldt). Heeft een gemeente met een aanbieder van dyslexiezorg afgesproken dat hij per geleverde dienst wordt betaald, zal hij noodzakelijkerwijs bij zijn declaratie aan dienen te geven welke dienst aan welke jeugdige geleverd is. Heeft een gemeente met een aanbieder van preventie afgesproken dat hij voor een bepaald bedrag iedere in haar gemeente wonende jeugdige en zijn ouders helpt, dan kan daarentegen mogelijk volstaan worden met declaraties die aangeven welke diensten in de declaratieperiode aan welke jeugdigen zijn geleverd zonder dat specifiek iedere geleverde dienst aan een bepaalde jeugdige wordt gekoppeld.

Ervan uitgaande dat het in 2015 openbreken van tussen aanbieders en gecertificeerde instellingen enerzijds en de gemeenten anderzijds gesloten contracten zoveel mogelijk moet worden voorkomen, maakt deze enorm uiteenlopende uitvoeringspraktijk het derhalve buitengewoon lastig om in deze ministeriële regeling precies te bepalen welke persoonsgegevens in het kader van een declaratie van geleverde diensten mogen worden vermeld.

Om die reden gaat deze regeling van het volgende systeem uit:

- Gemeenten mogen in het kader van betaling van jeugdhulp, preventie, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering slechts die persoonsgegevens verwerken, die noodzakelijk zijn om te

- bepalen of een betaling rechtmatig³ zal zijn of om fraude te bestrijden (artikel 6a.6).
- Rechtmatig is een betaling indien de gedeclareerde dienst overeenstemt met het contract dat de gemeente met een aanbieder of een gecertificeerde dienst heeft gesloten. Gezien de grote hoeveelheid verschillende afspraken in die contracten is het niet mogelijk om in een landelijke ministeriële regeling limitatief op te sommen welke persoonsgegevens in welke gevallen mogen worden verwerkt. Wel blijft steeds gelden dat een gemeente niet meer mag vragen dan noodzakelijk is voor de betaling van de geleverde diensten (en voor fraude-onderzoek).
 - Een aanbieder van jeugdhulp of preventie en de gecertificeerde instellingen dienen die (persoons) gegevens bij hun declaratie te vermelden, die voor de gemeente noodzakelijk zijn om na te gaan of de declaratie rechtmatig is. Doorgaans zullen dit de gegevens zijn die zij ingevolge hun contractafspraken met de gemeente bij de declaratie dienen leveren. Het gaat hierbij in ieder geval steeds om de gegevens, bedoeld in artikel 6a.1. Daarnaast zal het, voor zover in de contracten afgesproken, gaan om gegevens met betrekking tot de geleverde jeugdhulp, preventie, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering (artikelen 6a.2 tot en met 6a.5). De artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 vormen hiermee wettelijke voorschriften als bedoeld in de artikelen 7.3.11, eerste lid, van de Jeugdwet en artikel 7:457, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW) die de jeugdhulpaanbieder of de medewerker van een gecertificeerde instelling ondanks hun (medisch) beroepsgeheim tot spreken verplichten.
 - Ingevolge artikel 6a.2 is het bij de declaratie leveren van gegevens over aan jeugdigen verleende ggz verder (d.w.z. naast de gegevens, bedoeld in artikel 6a.1) toegestaan voor zover daarbij niet meer soorten persoonsgegevens of gedetailleerdere persoonsgegevens worden geleverd dan worden genoemd in Externe Integratiestandaard nummer JW 321 van Vektis (artikel 6a.2, eerste lid) en voor zover de jeugdige of degene die het gezag over hem uitoefent samen met de zorgaanbieder niet hebben aangegeven dat in het geheel geen diagnosegegevens bij de declaratie mogen worden vermeld (artikel 6a.2, tweede lid).⁴
 - Ingevolge artikel 6a.3 is het bij de declaratie leveren van gegevens over aan jeugdigen verleende andere jeugdhulp of preventie verder (d.w.z. naast de gegevens, bedoeld in artikel 6a.1) toegestaan voor zover daarbij niet meer soorten persoonsgegevens of gedetailleerdere persoonsgegevens worden geleverd dan worden genoemd in Externe Integratiestandaard nummer JW 303 van Vektis.
 - De gegevens die over de kinderschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering geleverd dienen te worden, kunnen, in afwijking van die over de jeugdhulp, wel op eenvoudige wijze worden omschreven. Dat komt omdat de rechter slechts twee vormen van kinderscherming op kan leggen (ondertoezichtstelling en voogdij), terwijl ook het aantal modaliteiten van jeugdreclassering beperkt is. Dientengevolge kan in de artikelen 6a.4 en 6a.5 worden volstaan met een duidelijke, limitatieve opsomming.

Samengevat mag een jeugdhulpaanbieder, een aanbieder van preventie of een medewerker van een gecertificeerde instelling ervan uitgaan dat hij, zonder in strijd te komen met zijn (medisch) beroepsgeheim, bij de declaratie de gegevens mag verlenen die hij met de gemeente is overeengekomen te leveren, mits het niet om meer of gedetailleerder gegevens gaat dan in de artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 genoemd. Is dat toch het geval (heeft een gemeente bijvoorbeeld in een contract met een ggz-aanbieder neergelegd dat in alle gevallen de diagnose moet worden vermeld), dan zullen de over het jaar 2015 gesloten contracten alsnog moeten worden aangepast.

Een gemeente dient, gezien zijn in artikel 6a.6, eerste lid, opgenomen plicht om niet meer persoonsgegevens te verwerken dan noodzakelijk, in zijn contracten slechts die gegevens van de gecontracteerde aanbieders en gecertificeerde instellingen te vragen, die hij gezien de overeengekomen producten en de overeengekomen financieringswijze nodig heeft. Ook hier geldt dat het aangewezen is om over 2015 gesloten contracten aan te passen voor zover de gemeente te veel vraagt.

In het hiernavolgende wordt op de afzonderlijke artikelen ingegaan.

Artikel 6a.1

eerste lid

Het eerste lid van dit artikel bevat de gegevens die op iedere declaratie van jeugdhulp, preventieve maatregelen, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering opgenomen moeten worden. Op

³ Zoals hierna bij artikel 6a.6 zal worden besproken, mag een gemeente op grond van voorliggende regeling een declaratie ten behoeve van de vaststelling of deze rechtmatig is, slechts formeel controleren.

⁴ In sommige gevallen is niet expliciet overeengekomen wat bij de declaratie vermeld wordt, maar heeft de gemeente daar, op basis van de gesloten overeenkomsten, een instructie over gegeven. Hetgeen in de rest van deze toelichting ten aanzien van tussen gemeenten en aanbieders gemaakte afspraken wordt vermeld, geldt mutatis mutandis ook voor de gevallen waarin zo'n instructie geldt. Zo mag de gemeente uiteraard ook dan niet meer vragen dan in de artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 is geregeld.

basis van deze gegevens (in combinatie met, voor zover het een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering betreft, de gegevens, bedoeld in de artikelen 6a.4 en 6a.5) kan de gemeente de zogenoemde 'formele controle' verrichten, dat wil zeggen nagaan of zij de gemeente is die verantwoordelijk is voor de financiering van aan de jeugdige of zijn ouders te leveren prestaties en zo ja, of de aanbieder of de gecertificeerde instelling wel met recht een rekening voor de jeugdige mag indienen (dat is bijvoorbeeld niet zo indien de gemeente de jeugdhulpaanbieder niet gecontracteerd heeft en er ook geen andere reden is om de jeugdhulpaanbieder te vergoeden, of indien een gecertificeerde instelling een ander product in rekening brengt dan een product als bedoeld in de artikelen 6a.4 en 6a.5).

eerste lid, onderdeel a

Onderdeel a betreft gegevens ter identificatie van de jeugdhulp- of preventie-aanbieder dan wel de gecertificeerde instelling die de declaratie indient. Gezien de hiervoor beschreven gedifferentieerde uitvoeringspraktijk, zal soms zijn overeengekomen dat naam en adres voldoende zijn, zal soms een zogenoemde AGB⁵-instellingscode gevraagd zijn en zullen soms bovendien AGB-praktijk- of zorgverlenerscodes zijn toegestaan.

eerste lid, onderdeel c

Op de declaratie dient het burgerservicenummer (bsn) van de jeugdige te worden vermeld opdat de gemeente na kan gaan of de jeugdige aan wie de dienst verleend is, wel in haar gemeente woont. Een gemeente is immers slechts verantwoordelijk voor het verlenen van jeugdhulp, preventie, kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering voor jeugdigen die hun woonplaats in haar gemeente hebben. Ingevolge artikel 7.2.1 van de Jeugdwet zijn de jeugdhulpaanbieders, de gecertificeerde instellingen en de gemeenten bevoegd om het bsn van de jeugdige te gebruiken. Onderdeel c maakt ook mogelijk dat slechts naam en adres van de jeugdige worden vermeld. Hiervan zullen de aanbieders van preventie gebruik moeten maken. Daarnaast is tussen aanbieder en gemeenten soms afgesproken dat niet het bsn van de jeugdige wordt vermeld, maar naam, adres en geboortedatum.

Op grond van de definitie van 'woonplaats' in artikel 1.1 van de Jeugdwet is de woonplaats van een minderjarige de gemeente waarin degene woont die het gezag over hem draagt. Gegevens over de ouder of andere gezagsdrager worden echter niet bij de declaratie gemeld, omdat een gemeente op grond van het bsn of de naam of het adres van de jeugdige kan achterhalen wat de woonplaats van de jeugdige is.

eerste lid, onderdelen d, e en f

De gegevens, bedoeld in de onderdelen d, e en f zijn nodig om de geleverde prestaties toe te kunnen rekenen aan een inkoopcontract voor het juiste jaar, en om te beoordelen of de geleverde dienst conform een eventuele toekenningsbeschikking en een met de aanbieder of gecertificeerde instelling gesloten contract is. Daarbij wordt, zoals ook in de tekst van de regeling aangegeven, bij onderdeel d (de datum waarop de dienstverlening is aangevangen of naar verwachting zal aanvangen) de eerste dag waarop de hulp daadwerkelijk is gestart of zal starten, bedoeld. Dat kan een andere (latere) dag zijn dan de dag die een indicatie of verwijzing als eerste dag noemt waarop de hulp zou kunnen worden verleend. De gegevens onder f worden overigens ook gebruikt om na te gaan of het gedeclareerde bedrag overeenkomt met het aantal eenheden van de geleverde diensten of het aantal tijdseenheden waarover de verrichte diensten zijn verricht. Zo niet, dan zal dat voor de gemeente aanleiding kunnen zijn om met de aanbieder of gecertificeerde instelling contact op te nemen met de vraag of er een fout bij de declaratie is gemaakt.

eerste lid, onderdeel g

De in onderdeel g genoemde gegevens zijn noodzakelijk voor een goede uitvoering van het in hoofdstuk 10 van de Jeugdwet opgenomen overgangsrecht. Ze hoeven slechts bij de declaratie te worden vermeld indien de verwijzing van de arts (voor zorg die uit de Zvw naar de Jeugdwet is overgeheveld) respectievelijk de indicatie (van het CIZ of het voormalig Bureau Jeugdzorg voor zorg die uit de AWBZ of de Wet op de jeugdzorg naar de Jeugdwet is overgeheveld) voor 1 januari 2015 is gegeven.

⁵ AGB staat voor 'Algemeen GegevensBeheer'. Het AGB-register is een register dat Vektis, een organisatie van de zorgverzekeraars, bijhoudt van zorgaanbieders. Sinds 1 januari 2015 kunnen daar ook aanbieders in worden opgenomen die jeugdhulp als bedoeld in de Jeugdwet of voorzieningen als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) verlenen. Een AGB-code is nodig om elektronisch te kunnen declareren.

eerste lid, onderdeel h

Huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen mogen op grond van artikel 2.6, eerste lid, onderdeel g, van de Jeugdwet naar jeugdhulp verwijzen. De verwijzing verschaft de jeugdige recht op jeugdhulp; een beschikking of opdracht nummer blijft dan vaak uit. Onderdeel h schrijft voor dat de declarant indien aan zijn hulp een verwijzing ten grondslag ligt, de gegevens van de verwijzer opneemt.

eerste lid, onderdeel i

Indien de gemeente ter zake van de jeugdhulp een toekenningsbeschikking heeft gegeven, dient het nummer daarvan op de declaratie te worden vermeld. Gemeenten gebruiken dit gegeven om de gedeclareerde hulp (dienst, bedrag en periode) te kunnen vergelijken met de in de beschikking opgenomen dienstverlening. Soms vindt de hulpverlening niet plaats op grond van een verwijzing van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts of op basis van een beschikking van de gemeente, maar op basis van een door de gemeente aan de declarant verstrekt opdracht nummer. Is een opdracht nummer verstrekt, dan dient de declarant dat nummer bij de declaratie te melden. Is zowel een beschikking als een opdracht nummer vermeld, dan kan de declarant kiezen welk nummer hij meldt, of beide nummers geven.

tweede lid

Op grond van de artikelen 6.1.2, zesde lid, 6.1.3, derde lid en 6.1.4, vierde lid, van de Jeugdwet dient een aan de kinderrechter gericht verzoek tot een (spoed- of voorwaardelijke) machtiging voor gesloten jeugdzorg (voor een spoedverzoek: zo mogelijk) vergezeld te gaan van een verklaring waarin een gekwalificeerde gedragswetenschapper met het verzoek instemt. Daartoe dient die gekwalificeerde gedragswetenschapper de jeugdige kort tevoren te hebben onderzocht. Gemeenten betalen de hier bedoelde werkzaamheden van de gekwalificeerde gedragswetenschappers. Omdat de gekwalificeerde gedragswetenschappers die dit werk verrichten niet altijd daarnaast jeugdhulp, preventie, jeugdbescherming of jeugdreclassering leveren (en dus niet altijd te zien zijn als een aanbieder als bedoeld in het eerste lid), wordt in het tweede lid aangegeven welke gegevens zij bij hun declaratie vermelden. Anders dan voor de aanbieders en gecertificeerde instellingen, bedoeld in het eerste lid, is deze opsomming limitatief. Voor de aanbieders en gecertificeerde instellingen bevatten de artikelen 6a.2 tot en met 6a.5, zoals hiervoor reeds aangegeven, nog nadere regels over verder bij de declaratie te geven informatie.

Artikel 6a.2

Dit artikel regelt welke persoonsgegevens een aanbieder die jeugdhulp in de vorm van jeugd-ggz verleent naast de gegevens, bedoeld in artikel 6a.1, eerste lid, bij de declaratie mag vermelden. Hoofregel is dat moet worden aangeleverd wat met de gemeente is afgesproken, maar dat er nooit meer of gedetailleerdere persoonsgegevens mogen worden vermeld dan de gegevens die gevraagd kunnen worden in het kader van de Externe Integratiestandaard nummer JW 321 van Vektis⁶. Minder mag dus wel, en vaak zal dat ook daadwerkelijk met de gemeente zijn afgesproken. Lang niet alle velden in de standaard dienen namelijk verplicht te worden ingevuld.

De Externe Integratiestandaard nummer JW 321 van Vektis is afgeleid van de standaard die tot 2014 gold voor de declaratie van ggz (ggz voor de jeugd en ggz voor volwassenen) op grond van de zorgverzekering. Die standaard voldeed aan de specifieke waarborgen waarmee het verstrekken van ggz-persoonsgegevens omkleed dienen te zijn. Dientengevolge geldt dat ook voor standaard JW 321.

Om iedere twijfel uit te sluiten wordt in de onderdelen b en c nog geregeld dat er geen diagnosegegevens bij de declaratie mogen worden vermeld indien aan de jeugdige generalistische basis ggz⁷ is geleverd dan wel, indien het om gespecialiseerde ggz⁸ gaat, de jeugdige louter een crisisbehandeling of een korte behandeling heeft gehad of indien louter gediagnosticeerd is. Indien een andere behandeling in het kader van de gespecialiseerde ggz is geleverd – het gaat daarbij dan om behandelingen uit de zogenoemde 'langdurende of intensieve productgroepen' mag ingevolge onderdeel d slechts – door middel van een code – worden aangegeven in welke hoofd diagnosegroep de stoornis

⁶ De inhoud van deze standaard is op het volgende internetadres te vinden: http://ei.vektis.nl/Help/JW321v1.0/JW321v1.0_BERu3.xlsx.

⁷ In het kader van de generalistische basis ggz worden patiënten met lichte tot matige niet-complexe stoornissen behandeld.

⁸ In het kader van de gespecialiseerde ggz worden patiënten behandeld met ernstige of complexe psychische stoornissen.

van de jeugdige valt⁹. Al met al mag bij de declaratie nooit de diagnose zelf worden genoemd.

Het tweede lid van artikel 6a.2 regelt dat een jeugdige aan wie gespecialiseerde ggz is geleverd ook, samen met degene die hem de ggz heeft verleend, ervoor kan kiezen dat geen enkele diagnostisch gegeven bij de declaratie wordt vermeld. Indien de jeugdige jonger is dan twaalf jaar of zijn belangen niet goed kan behartigen, kan de degene die het gezag over hem uitoefent (dat wil zeggen een ouder of andere gezagsdrager of, bij een meerderjarige jeugdige, de curator of mentor) voor deze optie kiezen. Hiertoe dienen de jeugdige/de gezagsdrager en de ggz-hulpverlener gezamenlijk een verklaring in te vullen en te ondertekenen waarvan de inhoud is weergegeven in de bijlage bij deze regeling, en deze verklaring uiterlijk tegelijk met de declaratie in te sturen naar de gemeente. Artikel 6a.7, derde lid, bepaalt dat de gemeente declaraties voor gespecialiseerde ggz waarop geen diagnose-informatie staat dient te voldoen indien de declaraties voor het overige wel aan de gemaakte afspraken voldoen (dat wil onder andere zeggen: ten minste de informatie bevatten als bedoeld in artikel 6a.1). Samen met de overige, aldaar te bespreken leden van artikel 6a.7 regelt artikel 6a.2, tweede lid, aldus een 'opt out-optie' die voor de gespecialiseerde ggz aan volwassenen al gold. In dat verband zij verwezen naar Regeling NR/CU-556 inzake 'gespecialiseerde ggz' van de Nederlandse zorgautoriteit (NZa; zie Staatscourant 2015, 1766), die in de artikelen 6a.2 en 6a.7 zoveel mogelijk is overgenomen.

Artikel 6a.3

Artikel 6a.3 regelt welke gegevens – naast de gegevens, genoemd in artikel 6a.1, eerste lid – een aanbieder van andere jeugdhulp dan jeugd-ggz bij de declaratie mag vermelden. Dit zijn de persoonsgegevens die gevraagd kunnen worden in het kader van de Externe Integratiestandaard nummer JW 303 van Vektis¹⁰. Ook deze standaard is afgeleid van een oude, namelijk de standaard die voor 2015 binnen de AWBZ werd gebruikt. Net als voor de ggz geldt ook hier dat minder dient te worden vermeld indien minder met de gemeenten is afgesproken.

Artikelen 6a.4 en 6a.5

Anders dan voor de jeugdhulp, is het voor de kinderbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering mogelijk om een limitatieve lijst van gegevens te geven, die naast de gegevens, bedoeld in artikel 6a.1, bij de declaratie moeten worden vermeld. Dit is mogelijk omdat de rechter slechts twee vormen van kinderbescherming op kan leggen (ondertoezichtstelling en voogdij), terwijl ook het aantal modaliteiten van jeugdreclassering beperkt is.

Artikel 6a.6

Voorliggende regeling vangt aan met de bepalingen die zeggen welke persoonsgegevens de verleners van jeugdhulp, preventie, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering ondanks hun (medisch) beroepsgeheim in het kader van de declaratie aan de gemeenten dienen te verstrekken (artikelen 6a.1 tot en met 6a.5). Zoals aan het begin van deze artikelsgewijze toelichting is aangegeven, kunnen de aanbieders er daarbij van uitgaan dat dit de gegevens zijn die ze ingevolge hun met de gemeenten gesloten contracten dienen te vermelden, behalve indien deze zouden uitgaan boven hetgeen krachtens laatstgenoemde artikelen is toegestaan. Een en ander laat echter onverlet dat gemeenten op grond van de Wbp niet meer persoonsgegevens mogen verwerken dan noodzakelijk is voor een goede uitoefening van hun wettelijke taken. Ingevolge deze regeling betekent dat derhalve, dat niet meer mag worden verwerkt dan noodzakelijk is voor de formele controle en betaling van declaraties en eventueel voor fraude-onderzoek. Gemeenten mogen derhalve op basis van de contracten met de aanbieders en gecertificeerde instellingen niet meer gegevens of gedetailleerdere persoonsgegevens laten aanleveren dan zij nodig hebben om op basis van een formele controle na te gaan of een declaratie rechtmatig is en dus voldaan kan worden. Artikel 6a.6, eerste lid, benadrukt dat.

Artikel 6a.6, eerste lid, onderdeel a, regelt allereerst dat de gegevens die bij de declaratie aangeleverd worden, gebruikt kunnen worden voor het formeel controleren van de declaratie. Wat onder deze formele controle wordt verstaan, is – zoveel mogelijk aansluitend bij de definitie van 'formele controle' in de Regeling zorgverzekering – geregeld in onderdeel a van het tweede lid. Het kenmerk van formele controle is dat nagegaan wordt of de declaratie aan de randvoorwaardelijke, 'formele' aspecten voor betaling voldoet. Is degene die geholpen is geen jeugdige of heeft een jeugdige niet zijn woonplaats in

⁹ In 2015 worden in de jeugd-ggz de volgende hoofddiagnosegroepen onderkend: 1. aandachtstekort- en gedragsstoornissen, 2. pervasieve stoornissen, 3. overige stoornissen in de kindertijd, 4. delirium, dementie, amnestische en overige cognitieve stoornissen, 5. aan alcohol gebonden stoornissen, 6. aan overige middelen gebonden stoornissen, 7. schizofrenie en andere psychotische stoornissen, 8. depressieve stoornissen, 9. bipolaire en overige stemmingsstoornissen, 10. angststoornissen, 11. somatoforme stoornissen, 12. eetstoornissen, 13. persoonlijkheidsstoornissen en 14. restgroep diagnose.

¹⁰ De inhoud van deze standaard is op het volgende internetadres te vinden: http://ei.vektis.nl/Help/JW303v1.0/JW303v1.0_BERu3.xlsx.

de gemeente die de declaratie heeft ontvangen, dan hoeft de gemeente deze niet te voldoen (tweede lid, onderdeel a, subonderdeel 1). Hetzelfde geldt indien een dienst wordt gedeclareerd die niet tot het in de Jeugdwet geregelde dienstenpakket behoort, dat wil zeggen geen jeugdhulp, preventie, jeugdbescherming, jeugdreclassering of advisering aan de kinderrechter over gesloten jeugdzorg is (tweede lid, onderdeel a, subonderdeel 2). Daarnaast moet degene die de declaratie indient bevoegd zijn om de declaratie bij de gemeente in te dienen (tweede lid, onderdeel a, subonderdeel 3). Dat is in ieder geval het geval indien de gemeente hem heeft gecontracteerd of indien de VNG dat namens alle gemeenten dat heeft gedaan¹¹. Maar een aanbieder kan ook op een andere manier bevoegd zijn, bijvoorbeeld indien een gemeente heeft laten weten ook zonder contract rekeningen van bepaalde groepen aanbieders te willen vergoeden en de aanbieder tot zo'n groep behoort. Ten slotte (tweede lid, onderdeel a, subonderdeel 4) dient het gedeclareerde bedrag overeen te komen met de daarover in de contracten gemaakte afspraken of, indien er geen contract is maar de jeugdhulpaanbieder wel voor rekening van de gemeenten prestaties mag leveren, aansluit bij hetgeen in de Nederlandse marktomstandigheden in redelijkheid passend is te achten. Indien het bijvoorbeeld gaat om een niet gecontracteerde jeugdhulpaanbieder in de ggz die aan volwassenen gelijksoortige behandelingen biedt als aan jeugdigen, kunnen de tarieven die de Nederlandse zorgautoriteit (NZa) voor de volwassenenzorg heeft vastgesteld, in dezen een aanknopingspunt geven.

Artikel 6a.6, eerste lid, onderdeel b, bepaalt dat de bij de declaratie vermelde persoonsgegevens mogen worden gebruikt voor de betaling van het gedeclareerde bedrag, voor zover althans de verrichte formele controle niet tot de conclusie leidt dat dat tot onrechtmatigheid zou leiden. De woorden 'voor zover' geven de gemeenten daarbij de mogelijkheid om een declaratie gedeeltelijk te voldoen. Dat zal aan de orde kunnen zijn indien een declaratie aan de in het tweede lid, onderdeel a, subonderdelen 1, 2 en 3 gestelde voldoet, maar hoger is dan op grond van subonderdeel 4 is toegestaan.

Uiteraard mogen de bij de declaratie geleverde gegevens ook worden gebruikt om ontbrekende gegevens aan te laten vullen (artikel 6a.6, eerste lid, onderdeel c).

Komt een declaratie niet door de formele controle, dan is betaling ervan onrechtmatig. Betaling is echter ook onrechtmatig indien de gedeclareerde dienst helemaal niet is geleverd. Het nagaan of een gedeclareerde dienst werkelijk is geleverd (en de inhoud daarvan), behoort echter tot de materiële controle. Omdat een expliciete basis voor de gegevensverwerking in het kader van de bekostiging en de materiële controle pas via de Veegwet VWS 2015 in de Jeugdwet zal worden opgenomen, is in artikel 6a.6 niet opgenomen, dat de bij de declaratie te vermelden persoonsgegevens mogen worden gebruikt voor materiële controle. Aan de andere kant dient uiteraard wel te worden voorkomen dat een gemeente declaraties dient te voldoen van aanbieders die waarschijnlijk frauderen. Daarom mogen de persoonsgegevens die bij de declaratie worden vermeld wel worden gebruikt voor fraude-onderzoek (eerste lid, onderdeel d).

Het tweede lid, onderdeel b, bevat de definitie van fraude-onderzoek. Ook hier is weer zoveel mogelijk aangesloten bij de definitie van fraude-onderzoek in artikel 1 van de Regeling zorgverzekering, zij het dat de definitie beperkt is tot de mogelijkheid van fraude door degene die een Jeugdwet-dienst verleent jegens de gemeente. Dat houdt verband met het feit dat het in deze regeling bedoelde fraude-onderzoek slechts betrekking kan hebben op fraude met declaraties die door de dienstverleners ingediend worden.

Ingevolge het derde lid mag een gemeente indien zij fraude vermoedt, de jeugdige of degene die het gezag over hem uitoefent vragen of hij ermee akkoord gaat dat informatie uit het dossier van de jeugdige bij de aanbieder of de gecertificeerde instelling wordt opgevraagd ten behoeve van fraude-onderzoek. In navolging van hetgeen in artikel 7.10, tweede lid, van de Regeling zorgverzekering is geregeld, dient deze toestemming dan wel vrijelijk en schriftelijk te worden verleend. Is de schriftelijke toestemming er, dan dient de aanbieder of de gecertificeerde instelling (persoons)gegevens uit het desbetreffende dossier aan de gemeente over te leggen, voor zover dergelijke gegevens voor de gemeente noodzakelijk zijn om het fraude-onderzoek goed uit te voeren. Er kan dan derhalve geen beroep worden gedaan op het (medisch) beroepsgeheim. Uiteraard kan, indien de gemeente daarmee instemt, ook worden volstaan met het ter inzage geven van de desbetreffende gegevens.

Het derde lid maakt a contrario ook duidelijk, dat het gemeenten niet is toegestaan om standaard bij iedere declaratie het dossier op te vragen. Dat kan al niet op grond van de Wbp en artikel 6a.6, eerste lid, (het dossier zal veel meer informatie bevatten dan de informatie die de gemeente nodig heeft om na te gaan of de declaratie rechtmatig is) en op grond van de artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 (in het dossier zullen meer gegevens staan dan het maximum dat op aanbieders en gecertificeerde instellingen

¹¹ De VNG heeft namens de gemeenten een aantal landelijk werkende zorgaanbieders gecontracteerd.

gen op grond van het daar geregelde mogen verstrekken), maar het kan dus ook nog eens niet op grond van voorliggend derde lid van artikel 6a.6.

Vaak zal een fraude-onderzoek worden gestart op basis van de resultaten van materiële controle. Gedurende de looptijd van voorliggende tijdelijke ministeriële regeling zal dat niet mogelijk zijn, omdat materiële controle niet zal zijn toegestaan. Gemeenten kunnen echter ook op andere wijze signalen voor fraude-onderzoek krijgen. Te denken valt aan situaties waarbij uit controle van door één aanbieder ingediende declaraties anomalieën blijken (bijvoorbeeld: de hoeveelheid door een vrijgevestigde hulpverlener gedeclareerde behandelingen of tijdseenheden is zo groot, dat dit duidelijk niet binnen een normale werkweek past, of er zijn zoveel jeugdhulp-producten voor één en dezelfde jeugdige gedeclareerd, dat dit welhaast niet waar kan zijn) of aan situaties waarin cliënten of collega-hulpverleners de gemeente erop wijzen dat er mogelijk sprake is van fraude.

Het vierde lid van artikel 6a.6 maakt het mogelijk dat gegevens die bij de declaratie zijn binnengekomen verder worden verwerkt om de ouderbijdrage door het CAK te kunnen laten vaststellen. Uiteraard geldt dit slechts voor declaraties in situaties waarbij de jeugdige buiten het gezin heeft verbleven, aangezien in andere situaties geen ouderbijdrage verschuldigd is. Met name de duur van het verblijf en daarmee van de verleende intramurale jeugdhulp of jeugdreclassering is van belang voor het bepalen van de hoogte van de ouderbijdrage. Verdere verwerking van bij de declaratie geleverde persoonsgegevens voor ander doeleinden dan de vaststelling van de ouderbijdrage is niet mogelijk (dus ook niet ten behoeve van de hulpverlening zelf), tenzij de jeugdige of degene die het gezag over hem draagt daar toestemming voor heeft verleend.

Opgemerkt wordt nog dat artikel 6a.6 het ook mogelijk maakt dat een 'door het college aangewezen persoon' gegevens verwerkt of na schriftelijke toestemming het dossier ontvangt. Dit is allereerst noodzakelijk omdat met 'het college' ingevolge artikel 1.1 van de Jeugdwet het college van burgemeester en wethouders van een gemeente wordt bedoeld. Uiteraard is het niet zo dat de burgemeester of een wethouder zelf Jeugdwet-declaraties zal afhandelen. Dat laten zij aan hun ambtenaren over. Alleen al om die reden is het noodzakelijk dat ook door het college aangewezen personen persoonsgegevens op declaraties mogen verwerken. Daarnaast is het mogelijk dat het college de afhandeling van de declaraties uitbesteedt aan een andere instelling. In dat geval kan het college medewerkers van de instelling waaraan is uitbesteed aanwijzen als medewerkers die ten behoeve van het afhandelen van de declaraties persoonsgegevens mogen verwerken. Op grond van artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 12, tweede lid, Wbp, dienen opgenomen die aldus namens het college persoonsgegevens verwerken, deze geheim te houden. Het college blijft er daarbij voor verantwoordelijk dat de instelling waaraan is uitbesteed zich bij het verwerken van de gegevens aan de regels houdt.

Ten slotte wordt opgemerkt dat de gegevensverwerking door of in opdracht van de gemeente op grond van artikel 13 Wbp goed beveiligd moet plaatsvinden. De gemeente dient passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de ontvangen persoonsgegevens goed te beveiligen en af te schermen. In het gemeentelijk domein is een nadere uitwerking gemaakt van dit vereiste. Op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG van 29 november 2013 hebben de gemeenten ingestemd met de Resolutie Informatieveiligheid.¹² Met deze resolutie hebben de gemeenten aangegeven ieder voor zich te komen tot een goed lokaal beveiligingsbeleid, gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).¹³ De werking van het BIG-normenkader is voor de gehele gemeente, en heeft dus ook betrekking op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de voorliggende tijdelijke regeling

Artikel 6a.7

Artikel 6a.7 regelt voor jeugdigen wat de NZa in artikel 3.5 van haar eerdergenoemde 'Regeling gespecialiseerde ggz' voor volwassenen heeft geregeld. Indien een jeugdige of degene die het gezag over hem uitoefent en degene die de jeugdige gespecialiseerde ggz heeft verleend de in bijlage 1A opgenomen verklaring hebben getekend, kan de ggz-aanbieder afzien van het bij de declaratie noemen van diagnosegegevens. Artikel 6a.7, eerste lid, bepaalt dat de gemeente dergelijke verklaringen bewaart.

Indien de gemeente met de aanbieder van gespecialiseerde jeugd-ggz voor de behandeling van een of meer (hoofd)diagnoses een specifieke prijs heeft afgesproken, zou het declareren van dat bedrag, zelfs als verder geen informatie zou worden verstrekt, de gemeente toch inzicht verschaffen in de (hoofd)

¹² De resolutie is te vinden op: <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/dienstverlening-en-informatiebeleid/informatieveiligheid/brieven/resolutie-informatieveiligheid-randvoorwaarde-voor-de-professionele-gemeente>.

¹³ De BIG wordt beheerd en onderhouden door de gemeentelijke Informatiebeveiligingsdienst (IBD). De Baseline is te vinden op: <https://www.ibdgemeenten.nl/producten>.

diagnose van de jeugdige. Dit is indien eerder bedoelde privacyverklaring is ingediend, uiteraard ongewenst. Het tweede lid van artikel 6a.7 zegt dat in zo'n geval de gemeente op verzoek van de ggz-aanbieder gehouden is om te overleggen over de vraag hoe in afwijking van de gemaakte prijsafspraken een bedrag op de declaratie kan worden gezet waaruit de gemeente de (hoofd)diagnose niet kan afleiden.

Artikel 6a.7, derde lid, bepaalt dat de gemeente declaraties ten aanzien waarvan de privacyverklaring uiterlijk tegelijk met de declaratie is binnengekomen, dient te voldoen. Dit geldt dus ook indien in het contract tussen de gemeente en de zorgaanbieder staat dat de zorgaanbieder in geval van een behandeling uit de 'langdurende of intensieve productgroepen' de hoofddiagnose vermeldt. Uiteraard dient de declaratie dan wel aan de overige daarvoor geldende voorwaarden te voldoen. Dat wil zeggen dat in ieder geval de in artikel 6a.1 genoemde gegevens, alsmede eventuele andere overeengekomen, binnen standaard JW 321 passende maar niet met de diagnose samenhangende persoonsgegevens dienen te worden gemeld. Aldus zal de gemeente in ieder geval de declaratie formeel kunnen controleren.

ARTIKEL II

Door voorliggende regeling terug te laten werken tot en met 1 januari 2015 kunnen gemeenten declaraties die voor de inwerkingtreding van deze regeling zijn ingediend alsnog betalen indien deze aan het in deze regeling gestelde voldoen. Voor reeds ingediende declaraties van gespecialiseerde ggz kan uiteraard geen gebruik meer worden gemaakt van de mogelijkheid van artikel 6a.2, tweede lid. Om die reden werken dat artikellid alsmede het ermee verbonden artikel 6a.7 niet terug.

Aan de andere kant is het mogelijk dat gemeente en aanbieders van gespecialiseerde ggz zelf al hebben afgesproken dat een privacy-verklaring kan worden ondertekend en dat in dat geval de gemeente de declaratie zal betalen zelfs al staat er geen hoofddiagnose of andere tot de diagnose te herleiden gegevens op. Het ligt in de rede om artikel 6a.7 wel terug te laten werken indien van zo'n mogelijkheid gebruik is gemaakt. Het tweede lid van artikel II regelt dat.

*De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn*

*De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff*